

Heen en weer

Voor veel bezoekers is het korte boottochtje vanaf het ontvangstgebouw naar het buitenmuseum de eerste kennismaking met het leven op en aan het water, zoals dat voor de bewoners van de Zuiderzeekust zo vertrouwd was.

Deze unieke attractie, een klein reisje in de tijd, waarbij het tegenwoordige jachtige leven achterblijft bij de auto op het parkeerterrein, is aanvankelijk ontstaan uit pure noodzaak. Al voor de

de vijf schepen, genoemd naar de voormalige eilanden in de Zuiderzee. Deze schepen zijn bijzonder stabiel en met hun dubbele schroef en de twee DAF dieselmotoren van elk 120 PK heel wendbaar. Het is

De schippers stellen de veiligheid van de passagiers boven alles. Mensen zijn de duurste lading die je aan boord kunt hebben. Hoewel de schepen onder de beroepsvaart vallen en dus voorrang hebben, wordt dit voorrecht soepel gehanteerd, omdat het geen zin heeft om de passagiers de stuipen op het lijf te jagen. Een jarenlange praktijkervaring in beroeps- en passagiersvaart ligt hieraan ten grondslag. Hoofdschipper Auke v.d.Zwaag bijvoorbeeld, is als 12-jarige begonnen met varen en werd met 24 jaar de jongste kapitein op

Veerboot legt aan in de fuik bij het museum.

opening van het buitenmuseum was duidelijk, dat binnen Enkhuizen geen mogelijkheden zouden zijn om de te verwachten stroom bezoekers te ontvangen. In samenwerking met de Gemeente werd de Stichting Ontsluiting Buitenmuseum gevormd, die financieel los staat van het museum. Deze stichting beheert het grote parkeerterrein bij de dijk naar Lelystad, de ontvangsthal en

nog steeds het type van 10 jaar geleden, dat in de praktijk goed voldoet en alleen wat verbeteringen kreeg op het gebied van winddichtheid en geluidsisolatie. Een teken van de betrouwbaarheid mag wel zijn dat in al die jaren zelfs bij windkracht 12 werd doorgevaren, al vergt dat uiteraard heel wat stuurmanskunst. Alleen zware mist geeft zoveel risico's dat wordt uitgeweken naar gecharterde bussen.

de internationale binnenvaart. Vanwege schoolgaande kinderen (waarvan er nu een zelf schipper is bij het museum) kocht hij een huis aan de wal en ging zand varen op het IJsselmeer. In 1982 kwam hij als schipper in vaste dienst bij het museum. Als hoofdschipper is hij onder andere verantwoordelijk voor het maken van de dienstroosters. De andere 15 medewerkers (schippers en matrozen-controleur)

varen op contractbasis gedurende 7 maanden. Een van hen is Herman Tilder, die van 1968-1991 schipper was op de boot Enkhuizen-Stavoren. Zijn moeder was een schippersdochter en hoewel hij aan de wal opgroeide, bleef het water aan hem trekken. "Als je vaart heb je zo'n afwisselend leven, altijd gebeurt er wel iets op het water en moet je oplettend blijven". Hij vaart nu voor het tweede seizoen bij het museum en heeft wel even moeten wennen, maar vindt de regelmatige diensten een voordeel. "Vroeger maakte ik lange dagen en was daardoor veel van huis. Mijn vrouw vindt dit een stuk gezelliger".

De taak van de matroos-controleur is minstens zo belangrijk als die van de schipper. Hij staat voorop bij de klep om zonnodig mensen te assisteren bij het in- en uitstappen en ziet erop toe, dat ze daarbij elkaar een beetje de ruimte geven. Rolstoel-passagiers worden geholpen en hij zorgt er ook voor dat er geen problemen optreden als bij mooi weer en een volle boot alle 175 passagiers in de zon willen zitten of bij slecht weer juist allemaal onder het afdak. Velen hebben bovendien een EHBO-diploma.

Naast passagiersvervoer worden de schepen ook wel eens voor andere diensten ingezet. Zo viel op 12 augustus de kassa in de ontvangsthal uit. Schipper v.d.Zwaag hoorde dit via de mobilfoon en haalde gauw een oude kassa bij de kalkoven in het buitenmuseum op, waarna de inmiddels schrikbarende lange rij alsnog kon worden weggevoerd. Met de andere museummedewerkers hebben de schippers niet veel contact. Dat brengt de beroepsaard ook wat met zich mee, "Schippers zijn eigenheimers, erg op zichzelf".

's Morgens drinkt men samen koffie en wordt een korte werkbespreking gehouden, waarna men naar de boten vertrekt. De schepen worden zorgvuldig schoongepoetst, want "een nette boot geeft een

indruk welke norm er in de rest van het museum gehanteerd wordt". Tegen 10 uur zijn de schepen dan klaar voor hun dagelijkse rondjes, die steeds drie kwartier duren. De route staat tegenwoordig ook op de nieuwe toegangskaarten afgedrukt wat iedereen een grote verbetering vindt. Het handhaven van een strak vaarschema zorgt

inzetbaar zijn, kunnen ze natuurlijk niet zelf bijspringen. Ze fungeren wel vaak als tussenpersoon. Als een hulpvrager erg in paniek is, trachten zij deze te kalmeren en nemen contact op met hun chef Bert Kruisink, die tevens schipper op de Enkhuizer reddingboot van de Koninklijke Nederlandse Reddingmaatschappij is.

Kaartcontrole bij de aanlegsteiger van de ontvangsthal.

ervoor, dat bezoekers die net voor hun neus een boot zien vertrekken, de volgende al weer zien aankomen. Bij grote drukte wordt de vijfde boot ingezet. De laatste tocht wordt gemaakt om half zes 's avonds. Contacten met andere schepen vinden plaats via de mobilfoon. Als er een noodsignaal binnenkomt vangen de schippers dit vaak als eerste op. Hoewel hun schepen bij echte calamiteiten

En wat doet nou een schipper als hij vrij heeft? Auke v.d.Zwaag: "Ik vind dit het mooiste museum van Nederland. In mijn vrije tijd ga ik er veel heen en ik ontdek nog altijd nieuwe dingen". (WvR)